

Sinema tarihinde IMBb puanlı spor filmlerinin analiziHasan Erdem MUMCU¹, Neşe MUMCU¹, Ali Kemal Yiğit FIRAT¹¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Tokat, Türkiye

Derleme Makale/ Review	DOI: 10.70736/jrolss.524
Gönderi Tarihi/ Received: 04.09.2024	Kabul Tarihi/ Accepted: 11.03.2025
	Online Yayın Tarihi/ Published: 25.03.2025

Öz

Bu çalışma sinema tarihinde vizyona girmiş spor filmlerinin IMDb puanlarına göre sınıflandırma amacıyla tasarlanmıştır. Dijital içerikli film siteleri doküman analizi yöntemiyle taranmıştır. Taramada elde edilen veriler nitel ve nicel içeriklere göre ayrılmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans dağılımına göre verilmiştir. Bu araştırmada 1947-2024 yılları arasında yayımlanan spor filmlerinin ülke, IMDb puanı, yayımlandığı yıl ve branş açısından çeşitlilik göstermektedir. Araştırma sonuçlarına göre, filmlerin yıl aralıklarına göre dağılımında belirgin bir artış görülmektedir. 2013-2024 yılları arasında %35,56 ile en yüksek orana sahip olup, bu dönemde spor temalı filmlerin popülerliğinin önemli ölçüde arttığı görülmektedir. Ülke bazında yapılan analizde ise ABD'nin toplam filmlerin %48.01'i ile açık ara en dominant ülke olduğu görülmüştür. Hindistan %7,28 ile ikinci, Türkiye %5,63 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Filmlerin yaklaşık yarısı ABD yapımı iken, geri kalan yarısı oldukça geniş bir coğrafi çeşitlilik göstermektedir. Bu verilere göre, boks branşı toplam filmlerin %14,85'ini oluşturarak en baskın tema olarak öne çıkmaktadır. Bunu futbol branşı %14,19 ile yakından takip etmektedir. Basketbol branşı ise %7,59 ile üçüncü sırada yer alarak sporun sinemadaki önemli varlığını göstermektedir. Genel olarak, bu veri seti yalnızca belirli sporların popülerliğini yansıtmakla kalmamış, aynı zamanda farklı kültürler ve disiplinlerdeki atletik çabaların zengin çeşitliliğini de vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler: IMDb, Film, Spor**Analysis of IMBb rated sports movies in cinema history****Abstract**

This study was designed to classify sports films released in the history of cinema according to their IMDb scores. Digital content movie sites were scanned using the document analysis method. The data obtained in the scan were separated according to qualitative and quantitative content. The obtained data were given according to percentage and frequency distribution. In this study, sports films released between 1947-2024 were examined in terms of country, IMDb score, year of release and branch. There are a total of 300 films in the data set, and these films vary in terms of different branches and countries. According to the results of the research, a significant increase is observed in the distribution of films according to year intervals. It has the highest rate with 35.56% between 2013-2024, and it is seen that the popularity of sports-themed films has increased significantly during this period. In the analysis conducted on a country basis, it was seen that the USA was by far the most dominant country with 48.01% of the total films. India ranks second with 7.28%, and Turkey ranks third with 5.63%. Approximately half of the films are from the United States, while the remaining half show a wide geographic diversity. According to this data, boxing stands out as the most dominant theme, accounting for 14.85% of the total films. Football follows closely behind at 14.19%. Basketball comes in third at 7.59%, demonstrating the significant presence of sports in cinema. Overall, this dataset not only reflects the popularity of specific sports but also highlights the rich diversity of athletic endeavors across cultures and disciplines.

Keywords: IMDb, Movie, Sports**Sorumlu Yazar/ Corresponded Author:** Hasan Erdem MUMCU, E-posta/ e-mail: hasanerdem.mumcu@gop.edu.tr

GİRİŞ

Spor, tarih boyunca insan yaşamında fiziksel, kültürel ve sosyal bir değer olarak öne çıkmıştır. Sporun bu evrensel etkisi, sinema sanatıyla birleştiğinde, izleyicilere yalnızca eğlence sunmanın ötesine geçen güçlü anlatılar ortaya çıkarmıştır. Spor temalı filmler, bireylerin kişisel mücadelelerini, etik çatışmalarını ve toplumsal sorunlarını ele alarak topluma ayna tutmaktadır (Whannel, 2019). Bu tür yapımlar, aynı zamanda üretildikleri dönemin kültürel, tarihsel ve ekonomik bağlamlarını yansıtarak, tarihsel analiz ve toplumsal eleştiri için değerli bir araç haline gelmiştir (Baker & Boyd, 1997). Sinemanın spora olan ilgisi ise tarihsel köklere dayanmaktadır. Sinema teknolojisinin gelişmesiyle birlikte, sporlar film yapımına entegre olmuş ve görsel bir sanat olarak sinema, sporun fiziksel temsili ve rekabetçi ruhunu ekrana taşımaya başlamıştır (Pomerance, 2006). 19. yüzyılın sonlarına doğru, sinema tarihinde ilk kez spor yarışmaları kayda alınmış ve bu, spor ile sinema arasındaki ilişkinin temellerini atmıştır (Brüveris, 2017). Bu tarihlerden itibaren spor, sinemanın önemli bir konusu haline gelmiş ve her iki alanın birbirine etkisiyle büyük bir sinematik evrim yaşanmıştır. Sinema ve spor arasındaki anlatı benzerlikleri de dikkate değerdir. Hem sinema hem de spor, genellikle kahramanın yolculuğu, engeller, rakipler, bilinmezlik, kaybedenler ve kazananlar gibi ortak yapıları içerir (Schultz, 2014). Melo (2012), sinema ve spor arasındaki bu anlatı paralelliğine dikkat çekerek, her iki alanın da seyircileri heyecanlandırmak için benzer yollar kullandığını ifade etmektedir. Bu anlatılar, izleyicilerin her iki alanda da hikâyeyi sonuna kadar takip etmelerini sağlayan evrensel bir çekicilik yaratır. Her iki alandaki anlatı yapıları, aynı zamanda sporun ve sinemanın küresel ölçekte geniş bir izleyici kitlesine hitap etmesine olanak tanır. Spor filmleri, sadece eğlence aracı olmanın ötesinde, aynı zamanda güçlü propaganda araçları olarak da kullanılmıştır. Oyna ve Kazan (1951) gibi Macar yapımı filmler, dönemin komünist rejimini yücelterek, ideolojik bir propaganda aracı olarak kullanılmıştır (Fodor, 2017). Buna karşın, Hollywood sinemasında spor filmleri, Amerikalıların bireysellik, azim ve direncini sergileyen anlatılar sunar. Englert (2018), Amerikan spor filmleri üzerine yaptığı değerlendirmede, Rocky (1976), Hoosiers (1986) ve Chariots of Fire (1981) gibi yapımların, Amerikan toplumunun değerlerini yansıttığını belirtmektedir. Bu filmler, sosyal sınıf, ırk ve cinsiyet gibi temaları işlerken, sporu yalnızca birer arka plan olarak değil, aynı zamanda toplumsal sorunları sorgulayan bir araç olarak kullanmaktadır (Steinke, 2005). Ayrıca, Ali (2001) gibi filmler, boksör Muhammed Ali'nin hayatını konu alarak, dönemin sosyal, siyasi ve ırksal dinamiklerini ele alır (Grano, 2009). Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu (2019) filmi, Türkiye'nin tarihsel ve kültürel bağlamında ulusal gurur ve spora dair duyguları işlerken, toplumsal değerleri ve

bireysel başarıyı simgelemektedir (Tapan, 2022). Miracle (2004), 1980 Kış Olimpiyatları'nda ABD'nin Sovyetler Birliği'ni yenerek altın madalya kazandığı efsanevi buz hokeyi maçını anlatmaktadır. Film, Amerikalı koç Herb Brooks'un genç ve deneyimsiz oyunculardan oluşan bir takımı, Sovyetler gibi güçlü bir rakibe karşı nasıl bir şampiyon ekibine dönüştürdüğünü işler. Chariots of Fire, 1924 Paris Olimpiyatları'na katılan iki İngiliz atletin gerçek hikâyesini anlatmaktadır. Film, Hristiyan misyoner Eric Liddell ve Yahudi kökenli Harold Abrahams'ın başarılarını ve karşılaştıkları zorlukları konu alır. Liddell, inançlarına bağlı bir sprinter olarak yarışırken, Abrahams antisemitizmle mücadele eden yetenekli bir koşucudur. İkili, farklı motivasyonlarla olimpiyatlara hazırlanırken, rekabetin yanı sıra kişisel inanç ve kimlik meseleleriyle yüzleşirler (Brüveris, 2017).

Spor filmleri, genellikle toplumun alt sınıflarından gelen bireylerin başarıya ulaşma çabalarını anlatırken, bu süreçte karşılaştıkları sosyal zorlukları ve ayrımcılığı da ele alır. Özellikle dezavantajlı toplumlarda yaşayan bireylerin sporla tanışması ve bu alanda kendilerini geliştirmeleri, sinemanın çokça işlediği bir temadır. Bu filmler, özellikle ırksal, sosyal ve ekonomik bariyerleri aşarak başarıya ulaşan kahramanların öykülerini işlemektedir. Örneğin, "The Pursuit of Happyness" (2006) filminde, Will Smith'in canlandığı Chris Gardner karakteri, düşük gelirli bir ailede büyüyüp zorluklarla mücadele ederken, spor ve kariyer fırsatlarını yakalamaya çalışan bir bireyi temsil eder. Bu film, dezavantajlı bir sosyal sınıftan gelen bir bireyin, ekonomik ve sosyal engellere karşı nasıl mücadele ettiğini gösterirken aynı zamanda insanın azmi ve inancı ile toplumsal engellerin nasıl aşılabileceğine dair bir mesaj verir. Bir diğer örnek ise "The Blind Side" (2009) filmidir. Bu film, yoksulluk içinde büyüyen ve futbol oynama hayali kuran Michael Oher'in gerçek yaşam öyküsünü anlatmaktadır. Michael Oher, yalnızca fiziksel yetenekleriyle değil, aynı zamanda karşılaştığı zorluklarla başa çıkma gücüyle de örnek bir karakter oluşturur. Film, sporun sosyal uyum sağlamadaki rolünü vurgularken, aynı zamanda toplumsal sınıf ve ırk gibi faktörlerin kişisel gelişimi nasıl etkileyebileceğini gösterir (Poulton & Roderick, 2008). Yine Raging Bull (1980) gibi filmler, sıradan bir kişinin spordaki başarısıyla toplumsal düzeyde kendini kabul ettirme çabalarını işler. Bu tür filmler, başarıyı yalnızca bir bireyin azmi ve yeteneğiyle değil, aynı zamanda dışsal baskılar ve toplumsal beklentilerle şekillenen bir süreç olarak sunar. "Million Dollar Baby" (2004) filminde, Hilary Swank'in canlandığı Maggie Fitzgerald karakteri, yoksul bir kadının, kadın sporcularda sıkça karşılaşılan cinsiyetçi engelleri aşarak bir boks kariyerine adım atma hikâyesini anlatır. Maggie'nin hikâyesi, sınıf ve cinsiyetin birleşerek kadın sporcuları nasıl etkilediğini, zorlu bir ortamda başarılı olmanın ne kadar büyük bir fedakârlık gerektirdiğini

gözler önüne serer. Whannel (2019), sporun toplumdaki sosyal sınıflar ve etnik gruplar arasındaki farkları nasıl yansıttığını incelemiş, bununla birlikte daha geniş toplumsal düzeyde kimlik ve güç ilişkilerinin bir yansıması olarak görülebileceğini belirtmiştir. Gronmaier (2022), spor filmlerinin genellikle sosyal ve ekonomik sınıf farklılıklarını temsil etme işlevi gördüğünü ifade ederken, aynı zamanda bu filmlerin daha az temsil edilen gruplar için potansiyel bir değişim aracı oluşturduğunu savunmuştur.

E-spor gibi modern ve niş sporların sinemada daha fazla yer bulması, spor filmlerinin geleneksel sınırlarını genişletmektedir. Özellikle dijital çağda, sinema sektörü, hızla gelişen e-spor gibi yeni eğilimleri benimseyerek bu alanda filmler üretmeye başlamıştır. *Giannis: The Marvelous Journey* (2024) gibi filmler, basketbol ve diğer spor dallarında yükselen yeni isimleri konu alarak, spor sinemasının dinamik doğasını yansıtmaktadır. Bu tür yapımlar, spor filmlerinin yalnızca geleneksel sporlara odaklanmayıp, teknolojik ve toplumsal eğilimlere hızla adapte olduğunu göstermektedir. Filmlerin bütçeleri, sinema sektöründe önemli bir faktör olup, yapımların kapsamını ve hikâyenin işleyişini doğrudan etkiler. Düşük bütçeli spor filmleri genellikle bireylerin kişisel hikayelerine ve mücadelelerine odaklanırken, yüksek bütçeli yapımlar daha geniş bir izleyici kitlesine hitap eden epik anlatılar sunar (Bordwell ve ark., 2010). Öte yandan, *The Fighter* (2010) gibi daha yüksek bütçeli yapımlar, aile dinamiklerini, sosyal çatışmaları ve ekonomik eşitsizliği işleyerek benzer şekilde etkili olduğu görülmüştür (Fry, 2010). Filmlerin bütçe boyutu, sadece prodüksiyon kalitesini değil, aynı zamanda filmin toplumsal mesajını şekillendirir. Daha düşük bütçeli filmler, genellikle bağımsız yapımlarla daha otantik ve kişisel hikayelere odaklanırken, yüksek bütçeli filmler ticari kaygılar nedeniyle daha geniş kitlelere hitap eden, evrensel temaları işler (Baker & Boyd, 1997). Olumlu eleştiriler, gişe başarısını ve izleyici etkileşimini artırmaktadır (Zhou & Duan, 2016). Spor filmleri, izleyiciler ve eleştirmenler tarafından beğenildiğinde daha büyük bir kültürel etki yaratmaktadır. Bir filmin finansal başarısı genellikle gişe geliri ile prodüksiyon bütçesi arasındaki ilişki üzerinden değerlendirilir. Gişe gelirleri üzerine yapılan bir araştırma, bir filmin bütçesindeki artışın gelirinde de orantılı bir artış sağladığını göstermektedir (Dingenouts, 2012). Bununla birlikte, spor filmleri genellikle orta ölçekli bütçelerle çekilmesine rağmen önemli gişe başarıları elde etmektedir. Örneğin, *Dangal* (2016) biyografik spor draması, yaklaşık 9 milyon dolarlık bir bütçeyle çekilmiş ve dünya çapında 300 milyon doların üzerinde gelir elde etmiştir. Bu durum, spor filmlerinin yüksek kârlılık potansiyelini göstermektedir.

Spor filmleri, küresel sinemada önemli bir yer edinmiş ve izleyicilere sporun fiziksel mücadelesi ile derin insan deneyimlerini harmanlayan etkileyici hikayeler sunmuştur. Geniş bir

kitleye hitap etmeleri nedeniyle, spor filmleri özellikle genç nesilleri disiplin, kararlılık ve direnç gibi değerleri benimsemeye teşvik eden güçlü bir araçtır. IMDb puanları, izleyicilerin bir filme verdiği onay derecesini ve film kalitesini ölçen önemli bir göstergedir. Araştırmalar, daha yüksek IMDb puanlarının gişe gelirlerinde artış sağladığını ve izleyicilerin film hakkındaki algılarının finansal başarı üzerinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koymaktadır (Wasserman ve ark., 2015). Spor filmleri, sadece sporun fiziksel yönünü değil, aynı zamanda kültürel ve toplumsal değerleri, sosyal sınıfları ve bireysel mücadeleleri yansıtarak önemli bir sosyal işlev görmektedir. Bu çalışma, sinema tarihinde vizyona girmiş spor filmlerinin IMDb puanlarına göre sınıflandırmak amacıyla tasarlanmıştır.

YÖNTEM

Bu araştırma, IMDb puanlı spor filmlerinin analizi kapsamında doküman analizi yöntemini kullanmaktadır. Çalışmada, spor filmlerinin üretim yılları, ülkeleri, IMDb puanları, spor branşları ve ticari başarıları (bütçe ve hasılat) gibi kriterler doğrultusunda içerik analizi yapılmıştır.

Araştırma deseni

Bu çalışma, betimsel içerik analizi yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi, büyük bir veri kümesini sistematik bir şekilde incelemek ve belirli temalar altında gruplandırmak için kullanılan nitel bir araştırma yöntemidir (Krippendorff, 2018). Bu bağlamda, 1947-2024 yılları arasında yayınlanan spor filmleri, belirlenen kategoriler doğrultusunda analiz edilmiştir.

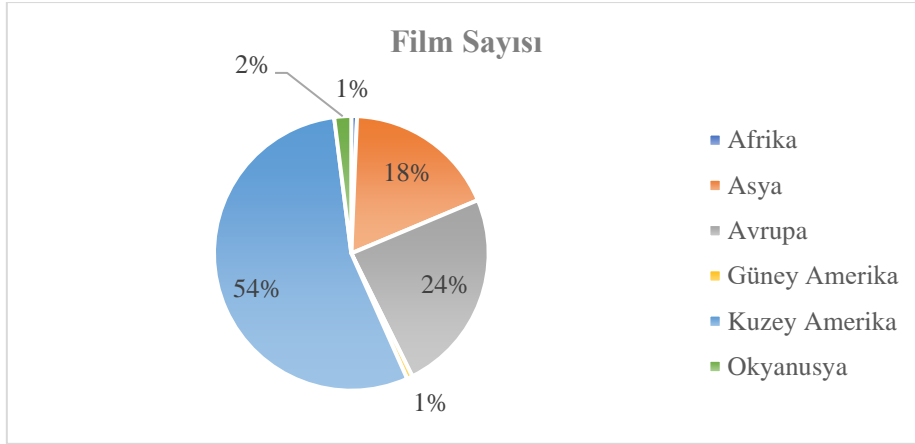
Veri toplama süreci

IMDb veri tabanı, dijital film platformları ve akademik kaynaklar taranarak 300 tane spor filmini içeren bir veri seti oluşturulmuştur. Filmler kıtalara ve ülkelere göre film yapım sayısına, çıkış yılına, filmlerde işlenen spor branşına, IMDb puanına, bütçe ve hasılat kriterlerine göre sınıflandırılmıştır.

Veri analizi süreci

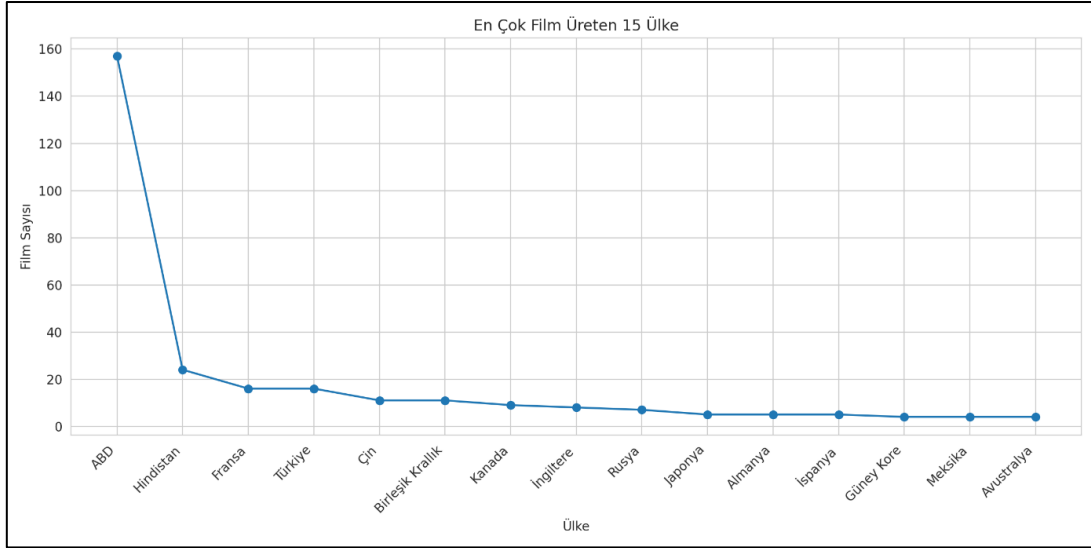
Filmlerin yüzde ve frekans dağılımları hesaplanarak IMDb puanları, spor branşlarına göre dağılım, film üretim yılları ve bölgesel analizler görselleştirilmiştir.

BULGULAR

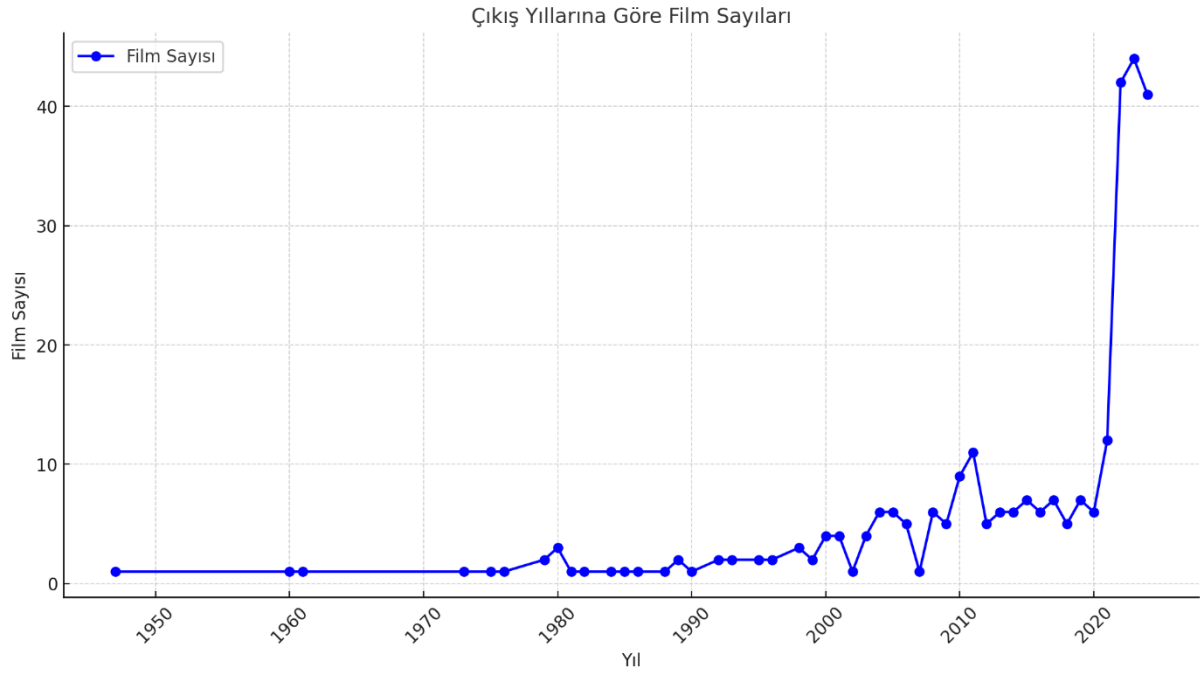
Grafik 1. Kıtalarla göre toplam film sayısı oranı

Grafik 1’de Kuzey Amerika %54’lik oranla grafiğin en büyük dilimini oluşturmaktadır. Bu durum, Kuzey Amerika’nın film endüstrisinde lider konumunu vurgulamaktadır. Avrupa, %24 oranıyla ikinci sırada yer alırken, Asya %18 oranıyla üçüncü sırada yer almaktadır. Afrika ve Güney Amerika, yalnızca 2 filmle toplamın %1’lik küçük bir kısmını temsil ediyor. Bu durum, bu bölgelerdeki film üretiminin sınırlı olduğunu göstermektedir. Okyanusya %2’lik bir paya sahip olsa da diğer kıtalara kıyasla daha düşük bir oranda yer almaktadır. Grafikteki dağılım, film endüstrisinin kıtalara göre yoğunlaşma derecesini açıkça ortaya koymaktadır. Kuzey Amerika ve Avrupa gibi bölgeler, güçlü altyapı ve geniş dağıtım ağlarıyla küresel film üretiminde ön planda yer alırken, diğer kıtalar daha sınırlı bir yapıya sahiptir. Bu dağılım, film endüstrisinde ekonomik, teknolojik ve kültürel faktörlerin etkisini yansıtan önemli bir veri olarak görülmektedir.

Grafik 2. En çok film üreten 15 ülke

Grafik 2’de dünya genelinde en fazla film üreten ilk 15 ülke karşılaştırmalı bir şekilde gösterilmektedir. Verilere göre, Amerika Birleşik Devletleri (ABD), yaklaşık 160 film ile açık ara lider bir konumda yer almakta ve küresel film üretiminde baskın bir rol üstlenmektedir. Hindistan, ikinci sırada yer almakla birlikte ABD’nin oldukça gerisinde kalarak yaklaşık 20-25 film üretimiyle öne çıkmaktadır. Fransa, Türkiye ve Çin ise birbirine yakın üretim değerleriyle sırasıyla üçüncü, dördüncü ve beşinci sırada konumlanmıştır. Diğer ülkeler, özellikle Birleşik Krallık, Kanada, Almanya ve Rusya gibi, daha düşük üretim seviyelerine sahiptir ve bu trend, Avustralya’nın en düşük film üretim miktarına sahip olmasıyla devam etmektedir. Genel eğilim, ABD’nin film üretiminde diğer ülkelerden belirgin şekilde ayrıştığını ve diğer ülkelerin nispeten daha sınırlı katkılarda bulunduğunu göstermektedir. Bu bulgular, ülkelerin ekonomik kapasiteleri, sinema sektöründeki altyapıları ve kültürel ihracat stratejileri arasındaki farklılıkların sektöre olan etkisini yansıtmaktadır.

Grafik 3. Çıkış yıllarına göre film sayıları

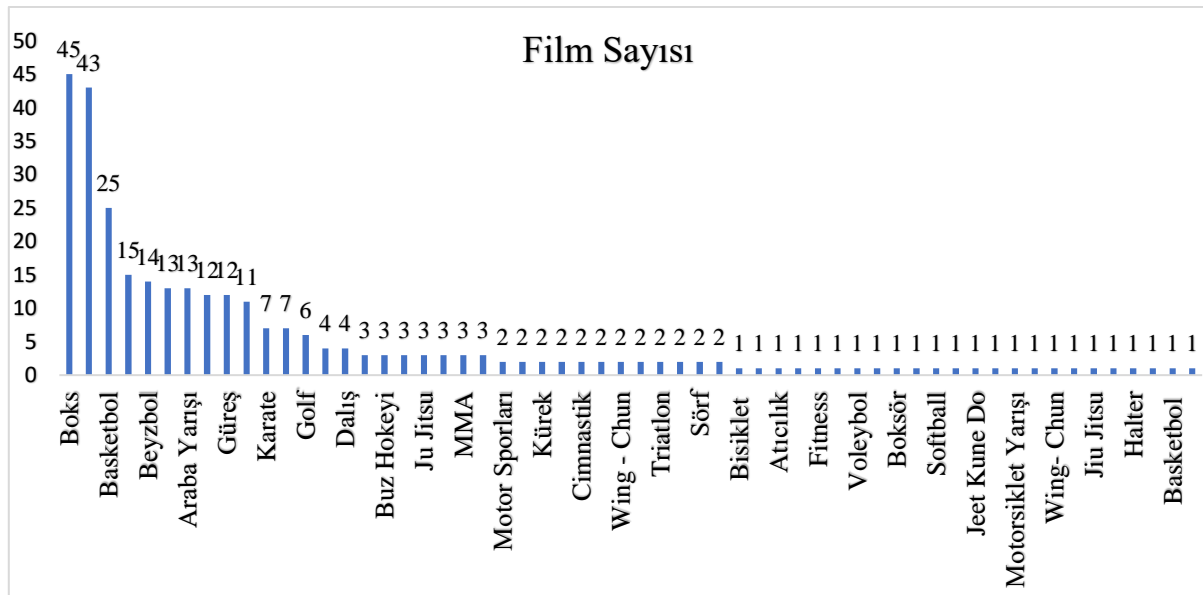
Grafik 3'te yıllara göre filmlerin çıkış sayısını göstermekte ve film üretimindeki değişim trendini gözler önüne sermektedir. 1947'den itibaren uzun yıllar boyunca film üretim sayısının oldukça düşük olduğu görülürken, 2000'lerden sonra bu sayıda önemli bir artış yaşanmıştır. Özellikle 2021, 2022 ve 2023 yıllarında toplam film üretiminin yaklaşık %50'sini kapsayan büyük bir sıçrama dikkat çekmektedir.

Tablo 1. IMDB puanlarına göre en yüksek puan alan 20 film

Film Adı	Tarihi	Ülke	IMDB	Branş
Kaipola	2023	Hindistan	9,4	Kriket
Gabru Gang	2024	Hindistan	9	Yelken
Queen of the Ring	2024	ABD	8,8	Güreş
A Horse Named Winx	2024	Avusturalya	8,7	At Yarışı
Senna	2010	Birleşik Krallık	8,6	Araba Yarışı
Montevideo, Vidimo Se!	2014	Sırbistan	8,6	Futbol
Gemench Boys	2023	Malezya	8,5	Kriket
Rocky 2	1979	ABD	8,4	Boks
Montevideo, Bog Te Video!	2010	Sırbistan	8,4	Futbol
Bhaag Milkha Bhaag (Koş Milkha Koş)	2013	Hindistan	8,4	Atletizm
Dangal	2016	Hindistan	8,4	Güreş
Rocco E i Suoi Fratelli (Rocco ve Kardeşleri)	1960	Fransa, İtalya	8,3	Boks
Flaklypa Grand Prix	1975	Norveç	8,3	Araba Yarışı
Bizim İçin Şampiyon	2018	Türkiye	8,3	At Yarışı
Paan Sing Tomar	2010	Hindistan	8,3	Atletizm
Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu	2019	Türkiye	8,3	Halter

Film Adı	Tarihi	Ülke	IMDB	Branş
Ford v Ferrari	2019	ABD, Fransa	8,3	Araba Yarışı
Giannis: The Marvelous Journey	2024	ABD	8,3	Basketbol
Raging Bull (Kızgın Boğa)	1980	ABD	8,2	Boks
Chak De! İndia	2007	Hindistan	8,2	Hokey

Tablo 1’de, özellikle bazı sporların sinemada nasıl temsil edildiğine dair anlamlı veriler sunmaktadır. Öne çıkan branşlar arasında boks, hokey, araba yarışı ve basketbol gibi popüler sporların yanı sıra, daha az bilinen ancak sinematik anlamda güçlü potansiyel sunan spor dalları da yer almaktadır. Bu bağlamda, “Kaipola” (2023) gibi kriket odaklı yapımlar, “Gabru Gang” (2024) gibi yelken filmleri ve “Queen of the Ring” (2024) gibi güreş temalı filmler, spor filmleri türünde farklı ve yenilikçi yaklaşımlar sunmaktadır. Özellikle Hindistan’dan çıkan yapımların (örneğin “Dangal”, “Bhaag Milkha Bhaag”, “Kaipola”) sıkça yüksek IMDB puanlarıyla dikkat çekmesi, ülkenin spor filmi üretiminde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Bu durum, Hindistan’ın geleneksel sporlarına ve kültürel unsurlarına odaklanan filmlerin, dünya çapında takdir topladığını gösteren bir örnektir. Benzer şekilde, “Senna” (2010) ve “Ford v Ferrari” (2019) gibi araba yarışı temalı filmler, teknik ve dramatik açıdan güçlü yapımlar olarak öne çıkmaktadır. Bu tablo, spor filmlerinin geniş bir yelpazede farklı branşları kapsadığını ve türün giderek daha çeşitli sporları sinemada temsil etmeye başladığını gözler önüne sermektedir.

Grafik 4. Branşlara göre sınıflandırılmış film sayıları

Grafik 4’te spor temalı filmlerin spor türlerine göre sayısal dağılımı verilmiştir. Verilere göre, boks türü 45 filmle en fazla temsil edilen spor dalıdır. Futbol ise 43 filmle ikinci sıradadır.

Basketbol ve Amerikan futbolu sırasıyla 25 ve 15 filmle takip etmektedir. Beyzbol 14 film ile beşinci sıradadır. Kriket ve Araba Yarışı türleri ise sırasıyla 13 filmle öne çıkmaktadır. Diğer sporlar arasında Güreş ve Kung Fu 12 filmle dikkat çekerken, tenis ve karate ise 7'şer filmle temsil edilmiştir. Golf ve Hokey sırasıyla 6 ve 4 filmle yer alırken; motor sporları, yüzme ve rugby gibi sporlar ise 2'şer filmle listede yer almıştır. Buz pateni, judo ve fitness gibi sporlar yalnızca 1 filmle temsil edilmiştir.

Tablo 2. Filmlerin bütçe ve hasılat verileri tablosu

Film Adı	IMDb	Bütçe (Milyon \$)	Hasılat (Milyon \$)
Ford v Ferrari (2019)	8,1	97	225
Cinderella Man (2005)	8	88	108
Seabiscuit (2003)	7,3	87	148
Invictus (2009)	7,3	60	122
Moneyball (2011)	7,6	50	110
Rush (2013)	8,1	38	98
Creed (2015)	7,6	35	173
Million Dollar Baby (2004)	8,1	30	216
Remember the Titans (2000)	7,8	30	136
Coach Carter (2005)	7,3	30	76
The Blind Side (2009)	7,6	29	309
Warrior (2011)	8,2	25	23
The Fighter (2010)	7,8	25	129
42 (2013)	7,5	40	97
Raging Bull (1980)	8,2	18	23
Field of Dreams (1989)	7,5	15	84
I, Tonya (2017)	7,5	11	54
The Karate Kid (1984)	7,3	8	130
The Wrestler (2008)	7,9	6	44
Rocky (1976)	8,1	1	225

Tablo 2'de spor temalı filmlerin bütçe ve hasılat verileri tablosu verilmiştir. Spor temalı filmlerin genellikle yüksek IMDb puanlarıyla izleyicilerden takdir gördüğünü ancak her zaman ticari başarı sağlamadığını görülmektedir.

Tablo 3. Spor temalı filmlerin IMDB puan aralıklarına göre frekans dağılımı

Filmlerin İMDB Puan Aralıkları	
3-3,9	5
4-4,9	12
5-5,9	37
6-6,9	103
7-7,9	107
8-8,9	34
9-9,9	2

Tablo 3'e göre 7-7,9 aralığındaki filmler 107 adetle en büyük grubu oluştururken, 6-6,9 aralığı 103 filmle ikinci sırada yer almaktadır. 5-5,9 aralığında 37 film, 4-4,9 aralığında ise 12 film bulunmaktadır. 8-8,9 aralığında 34 film, 3-3,9 aralığında 5 film yer alırken, 9-9,9 aralığında yalnızca 2 film bulunmaktadır. Bu dağılım, spor temalı filmlerin büyük çoğunluğunun 6-7,9 arasında yer alan puanlarla değerlendirildiğini, ancak yüksek IMDb puanlarına sahip film sayısının daha az olduğunu ve genel olarak ortalama puanların öne çıktığını göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma, farklı spor branşlarının sinema endüstrisindeki temsiline odaklanarak 1947-2024 yılları arasında üretilmiş 300 spor temalı filmi analiz etmiştir. Analizler, spor filmlerinin sadece popüler eğlence içerikleri değil, aynı zamanda kültürel değerleri ve toplumsal eğilimleri yansıtan önemli yapıtlar olduğunu ortaya koymaktadır. Rowe (2019)'nun çalışması buna benzer olarak, spor filmlerinin sadece eğlence amaçlı olmadığını, aynı zamanda zaman ve mekân kavramlarını esneterek izleyiciye derinlemesine düşünme fırsatı sunduğunu ve sporun toplumsal ve kültürel boyutlarını farklı açılardan ele aldığını göstermektedir.

Spor filmleri, özellikle 20. yüzyılın ortalarından itibaren popülerlik kazanmış ve izleyiciler arasında büyük bir ilgi odağı olmuştur. Bu çalışma, spor filmlerinin üretiminde 1947-2024 yılları arasında sürekli bir artış olduğunu göstermiştir. Benzer şekilde, Baker ve Boyd (1997) tarafından yapılan bir çalışmada spor filmlerinin üretimindeki artış, sporun kitle iletişim araçlarındaki yaygınlaşmasıyla ilişkilendirilmiştir. Pearson ve ark. (2003) Amerikan spor filmlerinin 1930'dan 1995'e kadar olan dönemini incelemiştir. Bu çalışma, spor filmlerinde tasvir edilen sosyokültürel temaları ve bunların zaman içindeki evrimini analiz etmeyi amaçlamaktadır. 2024 yılı verileri toplamın %10'una yaklaşmıştır. Bu artış, dijital platformların yaygınlaşması ve içerik üretiminin hızlanması ile ilişkilendirilebilir. Örneğin, 2000 yılı öncesindeki yıllar toplam filmlerin yalnızca %15-20'sini oluştururken, 2000 yılı sonrası üretilen filmler toplamın %80'ini geçmektedir. Teknolojinin gelişmesi ve film yapım

süreçlerinin kolaylaşması bu artışın ana nedenlerinden biridir. Ayrıca, pandemi döneminde dijital platformlara olan talebin artması, 2020 ve sonrası yıllardaki üretim oranlarını %30'un üzerine taşımıştır. Genel olarak, grafik, modern çağda içerik üretiminin artan bir ivme kazandığını ve film endüstrisinin hızlı bir büyüme yaşadığını göstermektedir.

Çalışmada spor filmlerinin ortalama IMDb puanının 6,8 olduğu tespit edilmiştir. Özellikle boks, futbol ve araba yarışı gibi branşları konu alan filmlerin daha yüksek IMDb puanları aldığı görülmektedir. Benzer bir bulgu, Lindner (2014)'in çalışmasında da rapor edilmiştir; bu çalışmada, boks filmlerinin dramatik yapı nedeniyle izleyiciler arasında daha popüler olduğu vurgulanmıştır. Öte yandan, bu çalışmada IMDb puanlarının spor dalına göre ayrıntılı analizi yapılırken, izleyici yorumları üzerinden bir analiz gerçekleştirilmiştir. Bu durum, IMDb puanlarının hem nesnel kalite hem de izleyici deneyimi açısından ayırt edici bir gösterge olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

Grafikte sunulan veriler, en fazla film üreten 15 ülkenin sıralamasını göstermekte ve bu ülkelerin sinema endüstrilerinin göreceli büyüklükleri hakkında önemli bilgiler sağlamaktadır. Amerika Birleşik Devletleri (ABD), yaklaşık 160 film ile açık ara lider konumda olup, Hollywood'un küresel sinema endüstrisinin merkezi olarak sahip olduğu ölçeği ve etkisini vurgulamaktadır. Bu liderlik, yalnızca ABD'nin geniş üretim kapasitesini değil, aynı zamanda iyi yapılandırılmış altyapısını, finansal kaynaklarını ve küresel dağıtım ağlarını da yansıtmaktadır (Scott, 2018). İkinci sırada yer alan Hindistan, Bollywood'un geniş bir yerel izleyici kitlesi ve güçlü kültürel gelenekler tarafından yönlendirilen yüksek üretim kapasitesini sergilemektedir (Ganti, 2020). Ancak, yüksek üretim sayısına rağmen, Hint sinema endüstrisi ağırlıklı olarak yerel pazarlara odaklanmakta ve Hollywood ile kıyaslandığında sınırlı bir küresel erişime sahiptir (Ransom, 2014). Benzer şekilde, daha az film üretmesine rağmen Fransa, uluslararası festivallerde sıkça öne çıkan sanatsal kalite ve kültürel hikâye anlatımı ile küresel sinema sahnesinde kendine özgü bir yer edinmiştir (Elsaesser, 2005). Türkiye ve Çin gibi yükselen endüstriler, bölgesel sinemanın artan önemini göstermektedir. Özellikle Çin, hükümet politikaları ve uluslararası iş birlikleri tarafından desteklenen hızlı bir büyüme sergileyerek, dünyanın en hızlı büyüyen film pazarlarından biri haline gelmiştir (Curtin, 2007). Türkiye ise, yerel hikâyelere odaklanarak bölgesel izleyicilere hitap etmekte ve yerel pazarını güçlendirmektedir. Genel olarak, bir ülkenin sinema endüstrisinin büyüklüğü yalnızca üretilen film sayısı ile değil, aynı zamanda altyapı, yatırım ve küresel pazardaki etkinliği gibi faktörlerle belirlenmektedir. ABD'nin bu sektördeki liderliği, ekonomik gücü kültürel ihracatla birleştirme

yeteneğini yansıtmakta ve bu durum, medya küreselleşmesi bağlamında kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır (Miller ve ark., 2019).

Çalışmada filmlerin toplam bütçeleri ile gişelerden elde ettikleri başarıya bakıldığında 1 milyon dolar bütçeyle çekilen ve 225 milyon dolar hasılat elde eden Rocky (1976), sinema tarihindeki düşük bütçeyle büyük başarı elde eden filmlerden biridir. Benzer şekilde, 97 milyon dolar bütçeyle çekilen Ford v Ferrari (2019), 225 milyon dolarlık hasılatıyla yüksek bütçeli yapımların kârlılığını ortaya koymaktadır. A League of Their Own (1992), \$40 milyon bütçesiyle kadınların spor dünyasındaki rolünü yükseltirken, Hollywood'un ticari başarı hedeflerini de karşılamıştır (Baker & Boyd, 1997). Örneğin, Rocky (1976) yalnızca 1 milyon dolar bütçeyle çekilip 225 milyon dolar hasılat yaparak inanılmaz bir kârlılık elde ederken, yüksek puanlı Warrior (2011) ve Raging Bull (1980) bütçelerine kıyasla düşük hasılatla sınırlı ticari başarı göstermiş. Çeşitli sporları (boks, motor sporları, futbol, buz pateni gibi) kapsayan filmler, güçlü dramatik unsurlar ve etkileyici hikayelerle öne çıkıyor. Büyük bütçeli filmlerden Ford v Ferrari (2019) ve düşük bütçeli The Blind Side (2009) gibi yapımlar hem yüksek hasılat hem de izleyici beğenisini birleştirerek bu türün gücünü kanıtıyor. Ancak, ticari başarıda bütçeden çok hikâye anlatımı ve pazarlama stratejilerinin belirleyici olduğu anlaşılıyor.

Çalışmada 60'tan fazla spor dalının temsil edildiği tespit edilmiştir. Geleneksel branşların (yarış sporları, futbol, basketbol ve boks) öne çıkması, literatürdeki diğer çalışmalarla tutarlılık göstermektedir. Örneğin, Pearson ve arkadaşları (2003) tarafından yapılan bir meta-analiz, spor filmlerinin %70'inden fazlasının futbol ve boks gibi ana akım branşlarla ilgili olduğunu göstermiştir. Bu, spor filmlerinin günümüz teknolojik ve toplumsal eğilimlerine hızla adapte olabileceğini göstermektedir. Spor filmlerinin büyük bir kısmı futbol, boks, basketbol ve Amerikan futbolu gibi geniş kitlelere hitap eden branşlara odaklanmaktadır. Bu eğilim, spor filmlerinin genellikle yüksek dramatik yapı, büyük kitlelerin ilgisi ve güçlü kahramanlık temaları üzerinden şekillendiğini göstermektedir (Crosson, 2013). Filmlerdeki temalar, dönemin sosyopolitik atmosferine bağlı olarak değişiklik göstermiştir. 1930'larda özveri ve karakter gelişimi ön plandayken, 1940'lar ve 1950'lerde aşırı vatanseverlik ve milliyetçilik temaları hâkim olmuştur. 1960'lar ve 1970'lerde demokratikleşme ve toplumsal farkındalık temaları öne çıkarken, 1980'ler ve 1990'larda anti-kahramanlar ve etik dışı uygulamalar gibi konular işlenmiştir (Shaw & Youngblood, 2017). İncelenen dönemde, boks, futbol, araba yarışı ve beyzbol gibi sporlar, spor filmlerinin yaklaşık üçte ikisini oluşturmuştur. Özellikle boks, 140 filmle en çok temsil edilen spor dalı olmuştur (Pearson ve ark., 2003). Boks, 45 film ile en yaygın spor türü olarak öne çıkmakta olup, toplam filmlerin %14,85'ini oluşturmaktadır. Futbol

ise 43 film ile ikinci sırada yer almakta ve %14,19'luk bir oranı temsil etmektedir. Basketbol (23 film, %7,59) ve ABD Futbolu (15 film, %4,95) gibi popüler sporlar da sıklıkla işlenen temalar arasındadır. Bu dağılım, sinemada küresel ölçekte yaygın olan sporların (boks, futbol, basketbol gibi) daha fazla temsil bulunduğunu ve bu türlerin geniş bir izleyici kitlesine hitap ettiğini göstermektedir. Diğer yandan, daha niş sporların sayılarının düşük olması, bu sporların belirli kitlelere hitap eden, daha özgün ve özel anlatılar sunduğunu göstermektedir.

Çalışmada, spor filmlerinin 65 farklı ülkeden sinematik katkılar sunduğunu göstermiştir. Özellikle ABD, Hindistan, Fransa ve İngiltere gibi ülkelerin baskın bir konuma sahip olması, sinema endüstrisindeki bu ülkelerin liderliğiyle örtüşmektedir. Sinema tarihindeki bu ülkelerin hegemonik yapısı, spor filmlerinin kültürel temsilde de açıkça kendini göstermektedir. Gronmaier (2022), spor filmlerinin büyük çoğunluğunun Anglo-Amerikan ülkelerinde üretildiğini ve bu filmlerin özellikle bireyci kahramanlık anlatılarıyla şekillendiğini belirtmiştir. Ancak bu çalışmada olduğu gibi diğer ülkelerin katkıları ve kültürel etkileri daha az detaylandırılmıştır. Kültürel bağlam, spor filmlerinde yerel değerlerin ve toplumsal normların temsilde kritik bir rol oynamaktadır. Örneğin, Davis ve Harris (2002), spor filmlerinin, üretildikleri ülkelerdeki ulusal kimliklerin ve sosyal değerlerin yansıtıldığı birer platform olduğunu savunur. ABD yapımı filmler genellikle bireysel başarı ve azim temalarını işlerken, Avrupa kökenli spor filmleri daha kolektif anlatılar ve toplumsal mücadeleler üzerine yoğunlaşmaktadır (Baker, 2003; Baker, 2008). Bu, Amerikan filmlerinin popülerliğini artıran dramatik bireysel zafer hikayeleriyle, Avrupa filmlerinin daha nüanslı, derin sosyal eleştiriler sunan yapıları arasındaki farkı ortaya koymaktadır.

Çalışmada, Norveç, Hindistan ve Güney Kore gibi farklı coğrafyalardan gelen filmlerin, küresel sinemada spor temalı anlatılara farklı perspektifler kazandırdığını göstermektedir. Özellikle, Hint sinemasında kriket sporunu ele alan filmler (örneğin, Lagaan: Once Upon a Time in India), sporun yalnızca bir müsabaka değil, aynı zamanda kolonileşmiş geçmişin ve toplumsal dönüşümün sembolik bir arenası olarak ele alındığını göstermektedir (Rajadhyaksha, 2009). Buna karşın, Güney Kore yapımı spor filmleri genellikle bireysel kayıplar ve toplumsal travmalara odaklanarak duygusal yoğunluğu artırır (Joo, 2012). Daha az temsil edilen bölgeler arasında Afrika ve Güneydoğu Asya öne çıkmaktadır. Bu bölgelerdeki spor filmlerinin sınırlı olması hem sinema endüstrisinin sınırlı kaynakları hem de yerel sporların uluslararası platformda yeterince tanınmamasıyla ilişkilendirilebilir. Ancak, son dönemde Afrika'dan çıkan spor belgeselleri, futbol gibi popüler dalların toplumsal dayanışma üzerindeki etkisini anlatma konusunda önemli bir boşluğu doldurmaktadır. Hindistan yapımı Dangal (2016) ve Türkiye

yapımı Cep Herkülü: Naim Süleymanoğlu (2019), sporun bireysel ve toplumsal mücadeleleri yansıtmaya kapasitesini gözler önüne sermektedir. Bu tür filmler, üretildikleri coğrafyanın kültürel ve tarihsel dinamiklerini spor üzerinden etkili bir şekilde anlatmaktadır. Spor filmleri, kültürel çeşitliliği yansıtmayla aynı sıra, toplumun spora yüklediği anlamları da değiştirebilir (Crosson, 2020). Sugden ve Tomlinson (2007), sporun küreselleşmesiyle birlikte, filmlerin yalnızca yerel değerleri değil, aynı zamanda evrensel temaları da yansıtmaya başladığını belirtmiştir. Bu durum, globalleşmenin bir sonucu olarak, spor filmlerinde kültürler arası anlatıların daha sık yer almasına yol açmaktadır. Örneğin, e-spor gibi modern dalları konu alan yeni nesil spor filmleri, kültürel sınırları aşan bir gençlik hareketinin temsilcisi olarak değerlendirilebilir. E-sporun hikâye anlatımı açısından sinematik bir zenginlik sunduğunu, çünkü bireysel başarı, ekip çalışması ve teknolojik dönüşüm gibi unsurları bir araya getirmiştir (Gül ve ark., 2024). Bu bağlamda, e-sporun sinemada temsili, hem genç izleyiciler için bir çekim noktası yaratabilir hem de spor filmlerinin türsel sınırlarını genişletebilir. Özellikle Netflix yapımı “High Score” gibi belgesel serileri veya “Free to Play” (2014) gibi e-spor temalı filmler, bu alanın sinemadaki erken dönem örneklerindedir. Ancak bu yapımların sayısı ve kapsamı, popüler branşlara kıyasla oldukça sınırlıdır. Bu çalışma, e-sporun gelecekte spor filmlerinin önemli bir parçası haline gelebileceğini öne sürerek literatürde yeni bir tartışma başlatmaktadır.

Körling ve badminton gibi daha az popüler spor dalları, genellikle büyük bütçeli yapımlarda veya uluslararası sinema sahnesinde yeterince temsil edilmemektedir. Ancak bu spor dalları, daha niş hikâye anlatımı fırsatları sunabilir. Örneğin, körling sporunu ele alan 2002 yapımı *Men with Brooms*, hem mizahi hem de dramatik unsurları harmanlayarak bu tür sporların da izleyiciyle güçlü bir bağ kurabileceğini göstermiştir. Edgington ve ark. (2010), daha az bilinen spor dallarının sinema için “keşfedilmemiş dramatik zeminler” sunduğunu belirtmiş, bu tür filmlerin izleyiciye sporun yalnızca fiziksel bir etkinlik değil, aynı zamanda bir yaşam tarzı ve kültürel ifade biçimi olduğunu anlatabileceğini savunmuştur. Benzer şekilde, badminton gibi sporlar, Asya ülkelerinde popüler olmasına rağmen sinema endüstrisinde yeterince yer bulamamıştır. Ancak Çin yapımı “Breaking Through” (2017), badmintonun dramatik yapısını etkili bir şekilde kullanarak bu boşluğu doldurmaya çalışmıştır. Bu çalışma, bu tür sporların daha geniş bir sinema izleyicisi tarafından tanınabileceğini ve spor filmleri türünün çeşitlenmesine katkıda bulunabileceğini öne sürmektedir.

Spor temalı filmlerin bütçe, hasılat ve IMDb puanları açısından analiz edilmesiyle spor sinemasının dinamiklerini anlamaya yönelik kapsamlı bir bakış sunmaktadır. Çalışma

kapsamında incelenen filmler hem bireysel başarı hikâyeleri hem de toplumsal sorunları ele alan güçlü dramatik anlatılarıyla dikkat çekmektedir. Analizler, düşük bütçeli filmlerin güçlü hikâye anlatımıyla büyük ticari başarı elde edebileceğini, yüksek bütçeli yapımların ise geniş kitlelere hitap eden temalar işleyerek yüksek hasılat sağladığını göstermektedir. Spor dallarına göre yapılan analizler, boks, futbol ve araba yarışı gibi popüler sporların sinemada daha sık işlendiğini göstermektedir. Boks, dramatik hikâye anlatımına uygun yapısıyla, spor filmleri arasında en fazla temsil edilen türlerden biridir. Bunun yanı sıra futbol gibi küresel popüleritesi yüksek sporlar da geniş bir izleyici kitlesine ulaşmaktadır. Diğer yandan, e-spor ve yelken gibi modern ve daha az bilinen spor dallarının giderek daha fazla temsili, spor sinemasının değişen sosyal ve kültürel eğilimlere hızlı bir şekilde adapte olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, spor sinemasının sadece geleneksel anlatıları değil, aynı zamanda güncel ve yenilikçi konuları da işleyerek geniş bir yelpazede hikâyeler sunduğunu göstermektedir. IMDb puanlarına bakıldığında, spor filmlerinin genellikle izleyiciler tarafından beğenildiği ve ortalama olarak yüksek puanlar aldığı görülmüştür. Spor temalı filmlerinin çoğunluğu IMDb 6 puan ve üzeri alan filmler olduğu görülmektedir. Özellikle dramatik unsurların ön planda olduğu boks ve futbol temalı filmler, yüksek IMDb puanlarıyla dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, ticari başarıda sadece bütçenin değil, hikâye anlatımı, pazarlama stratejileri ve hedef kitlenin beklentilerinin de belirleyici olduğu anlaşılmaktadır. Spor filmlerinin üretiminde bölgesel ve kültürel çeşitlilik dikkat çekmektedir. Veriler, ABD'nin bu alanda açık ara lider olduğunu ve spor filmlerinin neredeyse yarısının bu ülkede üretildiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra Hindistan, Türkiye ve Çin gibi ülkeler de kültürel ve yerel temalara odaklanan yapımlarla öne çıkmaktadır.

Sonuç olarak, spor temalı filmler, sinemada dramatik anlatılarla sosyal ve kültürel bağlamları birleştirerek hem izleyiciler için ilham verici hikâyeler sunmakta hem de toplumsal değerleri ve sorunları ele alan güçlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışma, spor filmlerinin sinema endüstrisindeki yerini anlamak ve bu tür filmlerin toplumsal ve kültürel etkilerini değerlendirmek için önemli bir çerçeve sunmaktadır. Elde edilen sonuçlar, spor filmlerinin hem geleneksel hem de modern temaları işleyerek türsel ve anlatısal çeşitliliğini artırdığını ve geniş bir izleyici kitlesine hitap ettiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, spor temalı filmler, sinemanın evrensel dilini kullanarak farklı kültürleri, değerleri ve hikâyeleri bir araya getiren önemli bir anlatı formu olmaya devam etmektedir.

Öneriler

Bu çalışma doğrultusunda, spor filmlerinin sinema endüstrisindeki etkisini artırmak için çeşitli öneriler sunulmaktadır. Öncelikle, spor filmlerinde branş çeşitliliğini artırmak amacıyla e-spor, ekstrem sporlar, buz hokeyi, badminton gibi daha az temsil edilen spor dallarına odaklanılmalıdır. Kültürel ve bölgesel çeşitliliği sağlamak için Afrika, Güney Amerika ve Orta Doğu gibi bölgelerde üretilen filmlerin teşvik edilmesi ve bölgesel spor dallarının sinemada daha fazla yer bulması önemlidir. Ticari başarı ve gişe gelirleri açısından, düşük bütçeli yapımlara yatırım yaparak güçlü hikâyelerle desteklenen bağımsız yapımların öne çıkarılması, büyük bütçeli filmler için ise küresel pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi gerekmektedir. IMDb puanlarını artırmak için biyografik spor filmlerine ve dramatik anlatılara öncelik verilmeli, dijital platformlarda spor temalı belgeseller ve mini diziler teşvik edilmelidir. Son olarak, spor filmleri sadece bir eğlence aracı olarak değil, aynı zamanda ırkçılık, cinsiyet eşitsizliği ve engelli sporcuların mücadelesi gibi toplumsal konulara ışık tutan önemli bir kültürel ifade biçimi olarak değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Baker, A. (2003). *Contesting identities: Sports in American film*. University of Illinois Press.
- Baker, A. (2008). Goal! and the global sports film. *Sport in Society*, 11(2-3), 253-264.
- Baker, A., & Boyd, T. (Eds.). (1997). *Out of bounds: Sports, media and the politics of identity*. Indiana University Press.
- Bordwell, D., Thompson, K. & Smith, J. (2010). *Film art: An introduction* (Vol. 7). New York: McGraw-Hill.
- Brüveris, K. (2017). Sport, cinema and the national imaginary in Dream Team: 1935. *Studies in Eastern European Cinema*, 8(1), 49-61.
- Crosson, S. (2013). *Sport and film*. Routledge.
- Crosson, S. (2020). Sport, film and national culture: An introduction. In *Sport, Film and National Culture* (pp. 1-17). Routledge.
- Curtin, M. (2007). *Playing to the World's Biggest Audience: The Globalization of Chinese Film and TV*. University of California Press.
- Davis, L. R., & Harris, O. (2002). *Race and ethnicity in US sports media*. In *MediaSport* (pp. 154-169). Routledge.
- Dingenouts, S. (2012). *A study on box-office revenue: How user and expert ratings determine movie success*. Erasmus University Rotterdam.
- Edgington, K., Erskine, T., & Welsh, J. M. (2010). *Encyclopedia of Sports Films*. Scarecrow Press.
- Elsaesser, T. (2005). *European Cinema: Face to Face with Hollywood*. Amsterdam University Press.
- Englert, H. (2018). *Hollywood ve spor: Kültürel temsiller ve popüler kültür*. *Amerikan Kültür Çalışmaları*, 24(1), 33-45.

- Fodor, P. (2017). Erasing, rewriting, and propaganda in the Hungarian Sports Films of the 1950s. *The Hungarian historical review: New series of Acta Historica Academiae Scientiarum Hungaricae*, 6(2), 328-354.
- Fry, P. (2010). *National identity and television sport*. Nottingham Trent University.
- Ganti, T. (2020). *Producing Bollywood: Inside the Contemporary Hindi Film Industry*. Duke University Press
- Grano, D. A. (2009). Muhammad Ali versus the “modern athlete”: On voice in mediated sports culture. *Critical Studies in Media Communication*, 26(3), 191-211.gia
- Gronmaier, D. (2022). *The US Sports Film: A Genre of American Dream Time* (Vol. 11). Walter de Gruyter GmbH & Co KG.
- Gül, O., Yurtsızoğlu, Z., & Yıldız, Z. (2024). Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin elektronik spor tüketimine yönelik metaforik yaklaşımları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 1-15. <https://doi.org/10.17155/omuspd.1420275>
- Joo, R. M. (2012). *Transnational sport: Gender, media, and global Korea*. Duke University Press.
- Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Sage publications.
- Lindner, K. (2014). Gender trouble in female sports films. In *Routledge handbook of sport, gender and sexuality* (pp. 488-496). Routledge.
- McDonald, I. (2007). Situating the sport documentary. *Journal of Sport and Social Issues*, 31(3), 208-225.
- Melo, V. A. D. (2012). Sharing (modern) experiences: Sport (body)–(image) cinema. *Journal of the Philosophy of Sport*, 39(2), 251-266.
- Miller, T., Govil, N., McMurria, J., Maxwell, R., & Wang, T. (2019). *Global Hollywood 2*. Bloomsbury Publishing.
- Pearson, D. W., Curtis, R. L., Haney, C. A., & Zhang, J. J. (2003). Sport films: Social dimensions over time, 1930-1995. *Journal of Sport and Social Issues*, 27(2), 145-161.
- Pomerance, M. (Ed.). (2006). *Cinema and modernity*. Rutgers University Press.
- Poulton, E., & Roderick, M. (Eds.). (2008). *Sport in films*. London: Routledge.
- Rajadhyaksha, A. (2009). *Indian cinema in the time of celluloid: From Bollywood to the emergency*. (pp.12). Bloomington: Indiana University Press.
- Ransom, A. J. (2014). Bollywood goes to the stadium: Gender, national identity, and sport film in Hindi. *Journal of Film and Video*, 66(4), 34-49.
- Rowe, D. (2019). *Time and timelessness in sport film*. In *Sport in films* (pp. 30-42). Routledge.
- Schultz, J. (2014). The truth about historical sport films. *Journal of Sport History*, 41(1), 29-45.
- Scott, A. J. (2018). *On Hollywood: The place, the industry*. Princeton University Press
- Shakespeare, T. (2014). *Disability rights and wrongs revisited*. Routledge.
- Shuman, A. (2018). *Cultural shifts in martial arts cinema: Bruce Lee and the representation of the Chinese identity*. *Journal of Asian Cinema*, 22(3), 221-234.
- Steinke, J. (2005). Cultural representations of gender and science: Portrayals of female scientists and engineers in popular films. *Science Communication*, 27(1), 27-63.

- Sugden, J., & Tomlinson, A. (2007). Stories from planet football and sportsworld: Source relations and collusion in sport journalism. *Journalism Practice*, 1(1), 44-61
- Tapan, A. (2022). Popüler Türk Sinemasında Milli Kimliğin Kolektif Narsisizm ve Aşağılanma Üzerinden Yeniden Üretimi. *Selçuk İletişim*, 15(1), 360-388.
- Wasserman, M., Mukherjee, S., Scott, K., Zeng, X. H. T., Radicchi, F., & Amaral, L. A. N. (2015). Correlations between user voting data, budget, and box office for films in the Internet Movie Database. *Journal of the Association for Information Science and Technology*, 66(4), 858-868.
- Whannel, G. (2019). *Winning and losing respect: Narratives of identity in sport films*. In Sport in films (pp. 79-92). Routledge.
- Zhou, W., & Duan, W. (2016). *Do professional reviews affect online user choices through user reviews?* Journal of Management Information Systems.

KATKI ORANI CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR CONTRIBUTORS
Fikir ve Kavramsal Örgü <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak <i>Form the research hypothesis or idea</i>	H. Erdem MUMCU Neşe MUMCU A. Kemal Yiğit FIRAT
Tasarım <i>Design</i>	Yöntem ve araştırma desenini tasarlamak <i>To design the method and research design.</i>	H. Erdem MUMCU Neşe MUMCU A. Kemal Yiğit FIRAT
Literatür Tarama <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak <i>Review the literature required for the study</i>	H. Erdem MUMCU Neşe MUMCU
Veri Toplama ve İşleme <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlemek ve raporlaştırmak <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	H. Erdem MUMCU A. Kemal Yiğit FIRAT
Tartışma ve Yorum <i>Discussion and Commentary</i>	Elde edilen bulguların değerlendirilmesi <i>Evaluation of the obtained finding</i>	H. Erdem MUMCU Neşe MUMCU A. Kemal Yiğit FIRAT
Destek ve Teşekkür Beyanı/ Statement of Support and Acknowledgment		
Bu çalışmanın yazım sürecinde katkı ve/veya destek alınmamıştır. <i>No contribution and/or support was received during the writing process of this study.</i>		
Çatışma Beyanı/ Statement of Conflict		
Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur. <i>Researchers do not have any personal or financial conflicts of interest with other people and institutions related to the research.</i>		
Etik Kurul Beyanı/ Statement of Ethics Committee		
Bu araştırma nitel yöntemle (geleneksel derleme) yapıldığı için Etik Kurul gereksinimi bulunmamaktadır. <i>Since this research was conducted with a qualitative method (traditional review), there is no need for an Ethics Committee.</i>		

Bu eser [Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/) ile lisanslanmıştır.